

DOMOVINA

Oglaš:

Za 1 mm x 60 inseratnega stolpca mali 80 vinarjev, uradni 1-20 K, poslano, posmrtnice in reklame 2 K. Večkratne objave popust.

Izhaja ob ponedeljkih, sredah in petkih.

Upravištvo „Domovina“ v Ljubljani, Sodna ulica 6.

Naročnina:

Za celo „Domovino“ (trikrat na teden) mesečno 3 K, četrtletno 9 K, polletno 18 K, celoletno 36 K. Petkova številka mesečno 1 K, četrtletno 3 K, polletno 6 K, celoletno 12 K.

Še en poskus v zadnji uri.

Opozicija vendarle odgovorila. — Ministerski predsednik pri regentu. — Naj še poskuša predsednik narodnega predstavništva.

Demokratom se pač ne sme reči, da so absolutisti. Koliko zlatega časa, ki bi ga uspešneje lahko porabili za državne posle, je demokratska vlada posvetila vprašanju sestave koncentracijske vlade in delomožnosti parlamenta. Že od lanskega poletja leži parlament, neozdravljiv, že več kot pol leta demokratska vlada še vedno poskuša dati opoziciji priliko, da se spametuje. Zadnje vesti iz Beograda ponovno pričajo o velikanski požrtvovalnosti demokratov. Opozicija odgovarja na vladin predlog pravzaprav nepopoljno. Edini pravi odgovor bi bil takojšen razpust parlamenta. Demokrat Davidovič pa gre k regentu in se zadovolji še z enim poizkusom. Kje je torej absolutizem, o katerem neprestano vpijejo naši klerikalci? — Predsednik parlamenta Draža Pavlovič naj poskuša v razgovoru z voditelji opozicije doznati zadnjo stvar. Bržčas se bo v prihodnjih dneh vse to ponavljalo, kar smo videli že meseca avgusta in septembra. Protič bo trmast in neupogljiv. Narodni klub bo vsake pol ure drugačnega mnenja. Le dr. Korošec je to pot mehak kot maslo. Vse pogoje, ki jih je stavil demokratom v jeseni, je vrgel sedaj pod mizo. 15. februar je pred durmi. Klerikalci se bojijo tega dne, ker se boje volitev. Korošec bi v zadnji uri še rad popravil neumnost, ki jo je

zagrešil svoj stranki lansko leto. Edina njegova želja je priti za vsako ceno v vlado.

ODGOVOR OPOZICIJE.

Beograd, 4. febr. (Izvir.) Danes so izročili voditelji opozicije ministrskemu predsedniku Ljubi Davidoviču odgovor glede sklicanja parlamenta in sestave koncentracijske vlade. Opozicija je obljubila, da ne bo motila delovanja parlamenta, ako se sestavi koncentracijska vlada, vendar pa odklanja vladino stališče, da bi se ta vlada sestavila brez rezerv in brez osebnih pridržkov.

NALOGA DRAŽE PAVLOVIČA.

Beograd, 4. febr. (Izvir.) Danes je bil sprejet pri prestolonasledniku Aleksandru ministrski predsednik Ljuba Davidovič, kateri je poročal o političnem položaju ter izjavil svoje soglasje, da skuša predsednik Narodnega predstavništva Draža Pavlovič v prihodnjih treh dneh z osebnim zaslišanjem vodilnih parlamentarcev ugotoviti, jeli je mogoče sklicati parlament, oziroma sestaviti koncentracijsko vlado. Iz opozicijskih krogov se širi vest, da je koncentracijska vlada na vidiku. V vladnih krogih pa se zatrjuje, da bode opozicija morala ukloniti se popolnoma ter kapitulirati, ako hoče priti v vlado.

Papež za razporoko?

Dunajska „Parlamentarische Korrespondenz“ javlja, da do katoliške cerkve revidirala določbe o zakonskem pravu ter dovolila katoliškemu ločencem zopetno ženitev, odnosno možitev. V zadnjem času so župni uradi sopročili onim, katerih prvi zakon je bil ločen in ki so dobili od deželne vlade dovoljenje za sklenitev novega zakona, da jim ni treba prestopiti k drugemu veroizpovedanju, marveč da se naj dajo začasno civilno poročiti. Pričakuje se namreč, da izda Sv. Stolica v Rimu v najkrajšem času naredbo, s katero se bodo takšne poroke proglasile pod gotovimi pogoji tudi cerkvenopravno za veljavne. Avstrijski škofje so se baje obrnili v Rim s prošnjo, naj bi se revidirale kanonske določbe katoliškega zakonskega prava, kateri prošnji je Sv. Stolica ugodila. V najkrajšem času se izvede revizija cerkvenega prava v toliko, da bo cerkev dovolila zopetno poroko zakonskim ločencem. Vest, ki prihaja iz Rima preko

Dunaja kaže, da zna tudi papež obračati plašč po vetru. Papež se je očitno zbal, da izgubi v nekaterih državah preveč vernikov, ki so izstopili iz katoliške cerkve samo za to, da se lahko v drugič poroče. Vatikan namreč vedno šteje glave svojih dragih; kajti verniki nesejo, četudi nič ne verujejo. Naša država se s papežem v tem vprašanju ne bo mogla sporazumeti. Naj papež spreminja svoje nazore o svetosti zakona, kakor hoče, Jugoslavija mora iz naravnega in plemensko-moralnega stališča vzdržati nerazdružljivost zakona. V državah, v katerih je dovoljena razporoka, propada morala naroda in se zmanjšuje število otrok. Za vzdrževanje krepkega in mnogoštevilnega zaroda je prvi predpogoj, da ostaneta mati in oče do smrti združena. Če si misli sveti oče, da mora kaj popustiti, naj raje dovoli, da bodo duhovniki mogli sklepati zakonske zveze. Na ta način bi se preprečila marsikaka razporoka, duhovski stan pa bi se približal naravnemu življenju.

„Slovenec“ proti Sokolom.

Današnji „Slovenec“ prinaša uvodnik, ki je naperjen proti sokolstvu. V njem napada ministar prosvete, ki uvaja sokolstvo v šole. Pozivlja somišljenike, da protestirajo na vseh shodih in drugod proti „samovoljnemu monopoliziranju sokolskega telovadno-vzgojnega sistema“. Klerikalcem Sokol ni bil nikdar všeč. Ob izbruhu vojne je bila vsled klerikalnih denunciacij hipoma razpuščena in ustavljena vsa sokolska organizacija, medtem ko je bila orlovska organizacija kot bistven del „Prostovoljnih strelcev“ prava avstrijska prostovoljna armada in — kar je še bolj žalostno — nekaka denunciantna centrala! Naj klerikalci vpijejo kolikor hočejo, tega ne bod nikdar dosegli, da bi naša svobodna domovina podpirala organizacijo, ki je bila vedno tako izrazito avstrijska in protinarodna, kot je orlovska organizacija, ali pa da bi se morda celo

enako vpoštevalo orlovsko kot sokolsko organizacijo, ker se ti dve organizaciji sploh primerjati ne smeti in to kaj posebno z ozirom na zaščitanje obeh organizacij med in proti vojno nasproti vprašanju naše narodne svobode. Sokolstvo je bilo vedno jugoslovansko in zato so za časa vojne Sokoli bili preganjani na vse mogoče načine, medtem ko so se orli senčili v vladni milosti in naklonjenosti; sokolstvo je bilo vedno narodna vojska, orlovstvo pa samo stajaža klerikalne vlade. Proti sokolstvu ne boste ničesar dosegli,

Ne, proti sokolstvu ne boste ničesar dosegli, klerikalci! Sokolstvo je bilo vedno naša narodna armada, sedaj, ko imamo oboroženo narodno armado, bo pa sokolstvo njen del! Orli naj pa še naprej služijo klerikalizmu in naj si ne domišljujejo, da se jih bo sedaj smatralo za ravnopravne Sokolom!

Kriza v ljubljanski vladi odgodena.

Beograd, 4. febr. (Izvir.) Z ozirom na nastala nova pogajanja radi ustvaritvi koncentracijske vlade, je rešitev krize v ljubljanski deželni vladi odgodena. Demisija predsednika deželne vlade dr. Žerjava še ni sprejeta.

Vlada proti stavki komunistov.

Beograd, 4. febr. Ker je minister notranjih zadev Svetožar Pribičević zagrozil komunistom z ostrimi odredbami, so beograjski komunisti zagrozili s protestno generalno stavko. Vlada je soglasno sklenila nastopiti z najostrejšimi sredstvi proti komunistom, ki bi hoteli zapustiti delo v državnih in javnem blagru namenjenih podjetjih, zlasti na železnicah in na pošti.

Iz ministrskega sveta.

LDU Beograd, 3. febr. V nedeljo dopoldne je bila seja ministrskega sveta, na kateri so razpravljali o nekaterih tekočih vprašanjih ter med drugimi pretresali volilni zakon. Razprava o tem vprašanju še ni končana. Kakor se čuje, so razpravljali tudi o ženski volilni pravici. V tem vprašanju so mnenja še različna, ker so nekateri ministri za to, da se rešitev te važne reforme prepusti ustavotvorni skupščini in eventualno da se za sedaj da volilna pravica le samostojnim ženskam, med tem ko so drugi za to, da se daje ženskam iste pravice kakor moškim.

Zamenjava novčanic.

Beograd, 3. febr. Finančni minister je objavil naredbo o zamenjavi kronskih novčanic za kronsko-dinarske novčance. Zamenjava bo trajala trideset dni. Zamenjali se bodo vsi bankovci, ki so pravilno kolkovani. Zamenjali se ne bodo bankovci, ki jih manjka več kot četrtina, ali pa ako manjka del prilepljenega kolka. — Zamenjava se izvrši potom uradov in denarnih zavodov, ki so izvršili kolkovanje. — Začetek zamenjave bo pravočasno objavljen; pričakovati je tega vsak dan in priporoča se vsem, da se pripravijo na to.

Dr. Žerjav zapira.

Pod tem naslovom se priticuje včerajšnji „Večerni list“, ker so zaprli urednika „Straže“ Franca Žebota. Čudno je, da klerikalno časopisje vedno zajoka, kadar prime roka pravice kakega klerikalnega generala, pa naj si bo isti še tak grešnik. Tako je tudi z Žebotom. Zaloten je bil, ko je skušal podkupiti političnega uradnika, da mu izroči tajne uradne spise. Radi tega je državno pravdnništvo v Mariboru predlagalo proti njemu preiskovalni zapor, dokler niso zaslišane priče. Priče so bile zaslišane v dveh dneh, naker je državno pravdnništvo predlagalo, da se osumljenca izpusti. Kazenska razprava se bode vršila radi zločina po § 105. kazenskega zakona pri mariborski okrožni sodnji. Kazen je odrejena z ječo od šest mesecev do enega leta. V obtežilnih okoliščinah težka ječa do pet let. Ne vemo, zakaj vpije klerikalno časopisje, da zapira dr. Žerjav, ako deva hudodelca pod ključ državno pravdnništvo. Na vsezadnje bo še dr. Žerjav kriv, če bo Žebot za hudodelstvo obsojen od sodišča.

Naš zunanjepolitični položaj po odgovoru na „ultimatum“.

Velesile, Anglija, Francija in Italija, niso še dale nikakega glasu od sebe na naš odgovor na ultimatum. Zdi se, kakor da se visoki zavezniki niso še opomogli od moralne klofute, ki so jo dobili. Kajti, jasno je, da je odbitje ultimatum od naše strani velik udarec za veliko gospodo, ki so sedeli pri zeleni mizi v Parizu. Tri prve evropske velesile dajo ultimatum mali, komaj stvorjeni, na znotraj še ne konsolidirani Jugoslaviji, ki od ene teh treh velesil še niti ni priznana, in ta mala Jugoslavija ga junaško odbije.

Iz kakih razlogov si je mogla naša mlada država dovoliti, tako brezobzirno in energično nastopiti proti trem velesilam? Pred vsem zato, ker je v pravu, ter zastopa pravico proti krivici, ker zastopa sveto stvar. Iz tega dejstva črpamo ono samozavest, da se ne strašimo nobene sile, ker vemo, da pravica se da sicer teptati, nikdar poteptati; nasprotno, pravica mora končno zmagati in bo zmagala; in čim bolj jo bodo teptali, s tem večjo elementarno silo bo izbruhnila na dan. Zato nam nihče ne more odvzeti samozavesti in vere, da bo zmaga končno naša, pa če se tudi moramo boriti proti celemu svetu. Kaj zahtevamo mi? Mi zahtevamo svoje, a kaj zahtevajo Lahi? Oni zahtevajo to, kar ni njihovo, oni hočejo tujo lastnino. Oni hočejo našo zemljo, naše ljudi, oni nas hočejo gospodarsko zaslužniti, ker nam jemljejo naše morje; oni nas hočejo tudi s surovo silo, z vojaško premočjo in stratežičnimi pozicijami stalno ogroževati, ker zahtevajo naš Triglav, našo Učko goro, naše otoke v Dalmaciji. Kaj predstavljajo te zahteve? Najčistejši, oziroma najumazanejši in najnekulturnejši imperializem, in sicer politični, ekonomski in militarni imperializem. Zalostno pri tem je to, da Lahe pri tem podpirajo ljudje, kakor Lloyd George in Clemenceau, ki so tekom vojne tisočkrat in tisočkrat izjavljali pred celim svetom, da se bore za Pravico, za Svobodo, za Civilizacijo. In ni bila toliko militarna premoč, ki je ententi naklonila zmago, kolikor čut za Pravico, za Svobodo in za Civilizacijo, ki se je kakor črv zajedel v ono zakrknjeno maso ljudi na Nemškem, v Avstro-Ogrski in drugih centralnih silah, ki popreje ni hotela spoznati nevarnosti nemškega imperializma in iz njega izvirajoče nasilnosti in brezobzirnosti za človečanstvo.

Kakor ves čas, kar se bije boj na mirovni konferenci v Parizu, smo imeli tudi v bitki o priliki ultimatum zvestega zaveznika: Ameriko. Bodi ji zato hvala! Vendar, čeprav treba priznati, da je Wilson mož pravice, žal tudi njegova pomoč ni popolna, in mi se tudi z njegovim rešenjem ne moremo zadovoljiti. On je prišel na konferenco gotovo z najboljšimi namerami. Hotel je urediti svet na podlagi svojih pravičnih načel. Toda zadel je na hud odpor. Angleži so stari imperialisti; Francozi so imeli tudi razne zahteve, ki se niso skladale z njegovimi načeli. Lahi pa so se prezentirali na mirovni konferenci z londonskim paktom. Ker Wilson ni mogel prodreti s svojimi idejami, je začel delati kompromise med načeli in med imperialističnimi zahtevami zaveznikov. En produkt teh kompromisov je tudi „Wilsonova linija“, ki naj bi šla od Raše preko Učke in Nanosa na Karavanke. Toda to je velika pogreška, ker principi, načela ne prenašajo kompromisov. In naš narod ne prizna nobene „Wilsonove linije“, ker Jugoslovani ono stran linije imajo enako pravo biti svobodni, kakor oni na tej strani.

Kaj hočemo iz tega izvajati? Prvič, da je Amerika na naši strani zato, ker smo v pravu. Drugič pa, da je naše stališče v boju z Lahi tako močno, razlog temu dejstvu je v tem, da se mi borimo za pravico in ne v tem, da je Amerika na naši strani. S tem nočem reči, da ameriška pomoč za nas ni dragocena. Nasprotno. Zelo dragocena je in neobhodno potrebna. Kajti z vsem svojim pravom si ne bi mogli dosti pomagati, da imamo na svoji strani moralne in, če potrebno, tudi dejanske pomoči. Ampak v dejstvu, da nam velika in silna Amerika proži to pomoč, da podpira pravico proti krivici, da podpre malega in šibkega proti nasilju premočnih, v tem dejstvu leži naša moralna moč, ki je nezlomljiva in ki da Angliji in Franciji misliti. Celi svet vidi sedaj, da smo mi v pravu. Podkupljeno časopisje francosko in drugo je skušalo dokazati, da so Lahi v paniki in mi da smo

intransigentni. Danes imajo v našem odgovoru na ultimatum in v pomoči Amerike dokaz, kako veliko krivico nam hočejo storiti zavezniki.

Kaj je bil pravzaprav pravi razlog, da so zavezniki podali naši državi ultimatum? Mudi se jim! Angliji se mudi, ker ji žugajo boljše stvari v Indiji, Perziji, Afganistanu, Mezopotamiji, Mali Aziji, Egiptu itd. Tam je bogastvo Anglije, zato ga mora čuvati. Da pa vse svoje sile lahko posveti urediti razmer tam doli, hoče prej in hitro urediti to jadransko vprašanje, ki ji je vedno na poti, ker jo zaveznik Lah vedno nadleguje, sklicujoč se na londonski pakt. A najbolj se pa mudi Italiji. Italija je bila že v mirnem času pasivna dežela, to se pravi, da je več potrebovala, kakor je sama pridelala. Danes je to v še večji meri seveda, ker obstoje posledice vojne, kakor drugod na svetu. Zato je danes v Italiji veliko pomanjkanje, velika draginja in veliko nezadovoljstvo. Kraji, ki jih je Italija okupirala, Dalmacija, Istra in Goriška, so tudi pasivne dežele; Goriška morda v mirnem času ni bila, a v času vojne je Goriška bila bojno pozorišče in je na pol uničena! Italija mora v te kraje dobavljati vsega, kar je za življenje potrebno, a česar niti sama nima. Poleg tega mora vzdrževati stotisoče vojakov v okupiranem ozemlju in to stane mnogo. Laški dolgovci znašajo že preko 100 milijard

lir. Italija takih ogromnih žrtev ne more prenašati in zato se ji silno mudi, da jadransko vprašanje reši in s tem nezadovoljstvo ljudi, ki jo tudi vsled nerešenega jadranskega vprašanja vsak dan večje, ublaži.

Evo, to so razlogi, zakaj je prišlo do ultimatum. Kaj imamo mi na to odgovoriti? Če se mudi Vam, nam se ne. Pripravljeni smo, se poravnati takoj, toda na pravični podlagi: pustite narod, naj se sam izjavi o svoji bodočnosti! Kar spada k nam, dajte nam, pa bomo prijatelji; sicer pa mi lahko počakamo, dokler pridete do tega prepričanja. Če je potrebna sila, da vas do tega privede, potem vedite, da ta pride, ali ne iz naše dežele, ampak iz vaše lastne.

Stvar se mora urediti, in sicer pravično in Vi sami boste prišli do tega, da se boste odrekli temu, kar ni vaše, ker tat nima mirne vesti, dokler ni popravil škode, napravljene s tatvino.

Ultimatum je bila najjačja bitka v našem boju, ki ga zovemo reševanje jadranskega vprašanja. Ta bitka je slavno dobljena. Naše zastave ponosno plapolajo. Pravica je zmagala nad premočjo. Najugodnejši odmev je imel ta ultimatum tudi v notranjosti naše dežele in hvaležni moramo biti visokim zaveznikom, da tako pripomagajo k ujedinjenju našega naroda.

Posebno dobra je ta lekcija za Lahe: mislili so, da nas z ultimatumom pritisnejo ob zid; v resnici so nam napravili veliko uslugo, veliko koristi, ponosno zmago, sebi pa grezovito blažajo.

Napačno umevana svoboda.

(Dopis z dežele.)

„Svoboda, svoboda!“ Ta klic se je razlegel pred letom dni vseprek, ampak malo je bilo onih, ki bi svobodo pravilno razumevali. Velika večina ljudi si je svobodo razlagala tako, da smo sedaj prosti vseh zakonov, davkov in drugih takih nadležnih stvari, kakor bi svoboda pomenila anarhijo in gostilničar je menil, da sme točiti vse noči, četudi pijanci utonejo v alkoholu, žganja itak ne bo zmanjkalo, saj je svoboda in kuhanje žganje je neomejeno, svobodno.

Po gozdovih so se usuli lovci, ki sicer nikdar lovili niso — saj lov je prost in divjačina vsakemu na razpolago; zaprisežene lovce so pretepli, pobrali jim postreljeno divjačino in vesel je bil lahko, ako je odnesel zdrave pete.

Komur se je zljubilo je sklical shod in govoril tam kar je hotel in nikomur niti na misel ni prišlo, da bi shod naznanil pri okrajnem glavarstvu, ker sedaj je svoboda — si je vsak mislil — in v svobodi vendar nobenih oblastev ne rabimo.

„Sosedov vol lahko prestopa v moj hlev“ — si je mislil „svobodni“ tatič. Zginjali so pujski iz svinjakov, petelinčki iz kokošnjakov, krave iz hlevov. Seveda, saj je svoboda in vsak dela, kar hoče, tako so si mislili nezreli in nerazsodni ljudje, ki niso sprevideli, da to ni nobena svoboda, temveč popolna zmešnjava.

Postalo je neobhodno potrebno, da se zakonitost in red zopet vpelje. Mladenci so bili poklicani v vojaško službo in šlo je zelo težko, ker „svobodni“ sinovi niso hoteli razumeti, da je naša prava svoboda v nevarnosti, da so ogrožene severne meje naše osvobojene domovine. Tukaj se je najbolj videlo, kako napačno so si ljudje predstavljali in si razlagali svobodo.

Napačno pojmovana svoboda je kmalu začela predsedati vsem pametnim, treznim in razsodnim ljudem, ki so kmalu spoznali razliko med pravo svobodo in anarhijo in v svrhu osebne varstva, posebno pa še v svrhu varstva imovine so se začele ustanovljati posebne nočne straže, ker „svoboda“, oziroma boljše rečeno anarhija se je tako razpasla, da je bilo orožništvo že preslabo. Prenehalo se je zabavljati čez urade, uvidevati se je začelo, da so potrebni zakoni in red.

Še se dobe ljudje, ki nočejo, ali ne znajo razlikovati med zakonom in osebo, ki zakone izvršuje. Eni preklinjajo orožnike, kakor bi oni bili krivi njihovih grehov, preklinjajo financarje, ki jim zabranjujejo davčne in tihotapske prestopke, sovražijo merosodca, ki se vtika v njegove tehtnice, sovražijo učitelja, kakor bi bil on kriv šolskih kazni, razgrajajo nad davčnim eksekutorjem, nad občinskim slugom, županom, ker vsi ti so krivi, da ni „prave“ svobode, t. j. anarhije. Ko je pa komu ukraden vol, leti vsak ponoči po orožnike, ako trgovec komu premalo natehta,

hiti dotični naravnost k merosodcu naznanit ga, svojega dolžnika hoče vsak zarubiti, da pride do svojega, zemljemerec nikdar ni dovolj na razpolago in otroci morajo čitati in razkladati uradne spise in pri zaničevani sodnji je vedno dosti ljudi, ki iščejo svoje prikrajsane pravice.

Zakoni in uradi so tukaj samo zato, ker so potrebni, oni so tukaj zato, da nas varujejo pred anarhijo in napačno je zaničevati ljudi, ki zakone izvršujejo. To mnenje je že dosti globoko prodrl v najširše ljudske sloje, ki je uvidelo, da se brez postav in brez reda izhajati ne more in upati je, da to kmalu sprevidijo tudi še oni redki nerazsodneži, ki mislijo, da svoboda pomeni anarhijo. Svoboda pomeni, da smo se rešili nemškega in madžarskega nasilja, da se sami upravljamo in sami delamo take zakone, ki so nam v prid, ampak zakone in red moramo imeti, ker drugače nihče ne bo varen ne svojega življenja, še manj pa svojega imetja.

Veselim se naše svobode, ker ona nam je veliko dobrega prinesla in nam prinese še več, ako bomo one, ki hočejo svobodno domovino urediti, pri njihovem delu podpirali. Bilo bi pri nas lahko že veliko boljše, ko ne bi bilo toliko napačnega pojmovanja svobode in ravno ti in taki ljudje so največ krivi, da je pri nas še marsikaj slabega, kar bi že lahko dobro bilo.

Dopisi.

Narodna čitalnica v Gorenji vasi v Poljanski dolini. Držeč se gesla: „Le v izobrazbi je moč naroda“, so si naprednjaki v Gorenji vasi ustanovili v letu 1919 Narodno čitalnico, ki se lepo razvija. Ker pa manjka „čitalnici“ lestne strehe, se je odbor lotil načrta, zgraditi v Gorenji vasi dom prosvete, kjer bi poleg „čitalnice“ dobil varno zavetje tudi snujoči se „Sokol“. S tem bi su ustvaril „Sokolski most“ skozi vso Poljansko dolino. Čitalnica in Sokol bosta skrbela za duševno in telesno izobrazbo zdravega naroda v Poljanski dolini s časopisi, knjigami, prirejanjem iger, telovadbo itd., skrbela bosta pa tudi za povzdigo in napredek gospodarstva z za to primernimi predavanji. Čitalnica in Sokol bosta zbirala tudi fond, namenjen občinskim revežem, ter na ta način skušala razbremeniti občine in s tem poljanske gospodarje. — G. Perescutti je odstopil za novo zgradbo primeren prostor za zelo nizko ceno. Da se bo pa prelepi in idealni načrt tudi sicer uresničil, se obrača podpisani odbor do širše jugoslovanske napredne javnosti z iskreno prošnjo za blagohoten prispevek za kamen k naši narodni zgradbi. — Pripravljalni odbor za zgradbo doma v Gorenji vasi nad Škofjo Loko ob obletnici naše osvoboditve 1919.

Kmetijstvo, trgovina in industrija.

g. Vreče za poljedelce. Ministrstvo prehrane in obnove je naročilo v Londonu večjo množino vreč za potrebe naših poljedelcev. Prva pošiljatev 220.000 vreč je že prispela v Solun.

g. Pomoč poljedelcem v Srbiji in Črni gori. Ministrski svet je sklenil porabiti na račun vojne odškodnine 130 milijonov dinarjev za nakup čim večjega števila goveje živine in konj in deset milijonov dinarjev za nakup železnih plugov in drugega orodja. S tem se hoče dati onim, ki so v vojni vse izgubili, prva pomoč za uspešno obnovo proizvodnje. Ti nakupi se izvršijo v najkrajšem času, tako, da dobijo poljedelci živino in poljsko orodje v svoje roke še pravočasno za spomladansko obdelovanje zemlje. Živino in poljsko orodje razdelijo okrožne in okrajne komisije, in sicer brezplačno. Živino dobijo v prvi vrsti oni, ki so dali svojo živino v vojne ali sploh državne svrhe, ali jim je bila pa odvzeta po sovražniku.

g. Poraba mesa v Beogradu. V mestni klavnici v Beogradu je bilo lanskega leta zaklano za porabo v mestu: 24 bivolov, 6482 volov, 2187 krav, 260 telet v skupni težini 7434 kg; dalje 3498 ovnov in ovac, 15.337 jagnjet, 54 koz, 21.031 debelih svinj, v skupni težini 1.750.516 kg; mladih prasičev 4301. Razen tega je prišlo od zunaj po klavnici 8372 kg govedine, 17.897 kg svinjskega mesa in 1051 kg suhe slaninice. Povprečno se lahko računa, da je prišlo na vsakega beograjskega prebivalca 100 kg mesa, ne računajoč pri tem še mast. Največ mesa se poje na Angleškem (90 kg na prebivalca), najmanj pa v Italiji (14 kg na osebo).

g. O oddaji premoženja razpravlja sedaj avstrijski parlament. Tekom razprave je zastopnik socialistov izjavil, da želi njegova stranka nujno, naj bi se pri oddaji razlikovalo med starim premoženjem ter onim, ki je bilo med vojsko pridobljeno. Pri oddaji premoženja se bo razvnel razredni boj v parlamentu. Ako bi socialisti mogli brez škode za gospodarstvo vse, kar je bilo dobička med vojsko, konfiscirati v prilog državi, storili bi to že zategadelj radi, ker žele, da bi iz nesreče te največje človeške tragedije ne odšel nihče, ki je profitiral od krvi in nesreče.

g. Srebro iz denarnega prometa vzame Nemčija, da s tem odpomore deloma denarni in gospodarski krizi. Dne 28. januarja je padla marka v Zürichu na 8 centimov, avstrijska krona na 1-8 cts., torej na zneske, za katere ni v Švici razun pisemske znamke pač nihesar več dobiti. Nemška vlada bo srebrni drobšč plačala po ceni, ki daleč presega nominalno vrednost, pa zaostaja za ceno papirnega novca, ki je sedaj 9kratna. Za srebrno marko hoče plačati $6\frac{1}{2}$ mark, za stari tolar (Taler) pa $2\frac{1}{2}$ mark. Pred vojsko so imeli v prometu dovolj zlata in srebra. Vse to je izgubilo in kroži le papir. Bankovna srebrna zaloga je padla na 21 milijonov od 330. V marki je nekaj manj od 5 granov srebra. Cena srebra je v Londonu 83 penc za unco. Srebrna krona se ocenjuje danes po srebrni vsebini v avstrijskih papir kronah na 36 kron, v prometu se pa plačuje znatno cenejše. Cena za kovno zlato je v prostem prometu 170.000 za 1 kg, po zakonu o valutah bi morala znašati 3230 K.

Politične vesti.

p. Kaj jim ni prav! Naši uradniki so bili pod avstrijskim režimom zelo skromni in pohlevni, je bolj pa tihi. Sami priznavajo to v svojem glasilu, ko pišejo: „Mirno in potrpežljivo smo prenašali težki jarem zoprnega avstrijancizma in centralizma.“ Seveda, ta avstrijski centralizem je bil tuj, torej so ga morali respektirati in se mu uklanjati, oziroma ga „mirno in potrpežljivo“ prenašati, ker Nemcem se vendar niso mogli zameriti. Sedaj je pa vsega tega konec, Avstrije ni več, v Jugoslaviji vsak lahko kritizira kolikor se mu zljubi in godrnja, kolikor le more. Že v tem se vidi razlika — na boljše, ker ko bi uradniki tako godrnjali in kritizirali pod Avstrijo, bi se kmalu našel kdo, ki bi jih od tega odvabil, v Jugoslaviji pa lahko nemoteno izdajajo svoje glasilu, ki je včasih prav čudno. Par srbskih uradnikov se nahaja na Slovenskem in radi tega tak ropot v glasilu javnih nameščencev, kakor bi jih kdo iz kože drl, ko so pa sedeli na vseh važnejših mestih pri nas Nemci, takrat je vse „mirno in potrpežljivo“ molčelo in takrat, ko so Srbi reševali Koroško, odkoder so naši „hrabri“ Janezi naravnost zbežali pred nemškim „Volks-

wehrom“ — takrat so bili Srbi dobri. Ne rečemo, da se ni morda kakemu uradniku zgodila krivica, posebno v carinski stroki, ampak radi tega pisati članke v takem tonu, kot v glasilu javnih nameščencev, to je vendar malo preveč, posebno od ljudi, ki sami priznavajo da so „mirno in potrpežljivo“ prenašali avstrijancizem! V Avstriji so uradniki „mirno in potrpežljivo“ prenašali, ko se jih je prestavljalo po mili volji iz enega konca države na drugi konec, sedaj pa tako vpitje, kakor bi se svet podiral, ako je kak slovenski uradnik prestavljen kam na vzhod države! To in tako vedenje zasluži ostro obsodbo in naj je to komu prav ali ne, ker vsaj s tako voljo bi uradnik moral služiti svoji domovini, kakor je služil tuji Avstriji! Naše uradništvo je po veliki večini vestno in narodno, naj ono napravi v svojem glasilu red!

p. Celjska nemškutarija. Zopet se moramo pečati s to družbo, ki postaja vsak dan drznejša, ker smo pač mi premehki proti njej, ker smo prekmalu pozabili vse one lumarije te nemškutarke družbe, izvršene pred in za časa vojne nad nami. Glasilo te družbe, celjska „Cillier Zeitung“, nam hoče na vsak način dokazati, da bi bilo v državnem interesu, ako bi pustili spodnještajersko nemškutarijo na miru in jo celo podpirali! Človek bi kar ostrnel nad toliko drznostjo! Mi naj pustimo in še podpiramo naše odpadnike, da bi mogli še svoje otroke vzgajati v nemškem duhu! Pa navihani so ti nemškutarji in se prilizujejo Srbom, češ, oni so svobodoljubni, samo Slovenci smo tako nasilni in ne pustimo nemškutarije na miru, da bi mogla nemoteno rovariti proti državi! To se bodo nemškutarji zmotili, če bodo računali na to, da bodo zasejali med nami in Srbi seme razdora! Jugoslovani smo en narod in kakor bomo mi Srbe podpirali z vso močjo v jugoslovanski narodni politiki v Makedoniji, na albanski, bolgarski, rumunski in madžarski meji, tako bodo oni podpirali nas v naši jugoslovanski politiki na naši severo-zapadni meji, v Celju, Ptujju itd. Celjski nemški list naj bo le brez skrbi za naše državne interese, ker te bomo znali najbolj čuvati mi, Slovenci, Hrvati in Srbi, ki nismo države ustvarili zato, da bi v njej še nadalje bilo mogoče raznarodovanje našega ljudstva. Le prilizujte se Srbom, nemškutarji, le, pomagalo vam to tako intanko ne bo nič!

p. Naši socialni demokrati na severni meji. Splošne pritožbe se slišijo radi postopanju socialnih demokratov na naši severni meji, posebno v Mariboru, kjer izdajajo nemško pisano glasilu in s tem podkrepljujejo nemškutarijo v socialističnih vrstah. V Mariboru je danes tako, kakor je bilo pod Avstrijo: kdor je socialist, ta je obenem nemškutar. Ne rečemo, da bi morala socialnodemokratska stranka odpraviti od sebe delavce nemške narodnosti, ampak skrbeti bi morala za to, da njihova stranka ne bi bila ponemčevalnica za slovenske delavce — še sedaj v svobodni Jugoslaviji! Danes so razmere resnično take, da so v Mariboru socialisti ravno taki sovražniki Jugoslavije, kot Nemci, navzlic njihovi „mednarodnosti“.

Novosti.

n. Tistim, ki nič ne delajo: „Samo Matjaža čakate prekrizanih rok, sami pa se ne ganete.“

n. Tihotapstvo in verižništvo narodna sramota. „Murska Straža“ piše: Tihotapstvo in verižništvo je narodna sramota, ker je nepošteno in prepovedano; je greh na ljudstvu, ker navija cene in dviga draginjo; je poguba, ker množi brezdelje, pohajkovanje in večkrat vodi k zločinom. Tihotapci in verižniki vsakomur izmed nas kradejo iz žepa, zapravljajo našo čast in še vedno časte boga vojue. Delajmo rajši na to, da bo država sama dobavila in nam oddajala najpotrebnejše inozemsko blago in sama odpravljala odvišna živila onim, ki stradajo. Postopaje poženi na delo. Dovolj ga je na naših poljih, tovarnah in rudokopih. Nikomur ne bo treba stradati, ampak dela naj. Le tako bomo prišli polagoma na pot, ki pelje k trajnemu izboljšanju naših razmer.

n. Znamenita petletnica. Včeraj je poteklo pet let od dneva, ko so bili obešeni atentatorji na Franca Ferdinanda v Sarajevu, Miško Jovanović, Danilo Ilić in Čubrilović. Obletnica nasilne smrti teh junakov, ki so tvegali svoja življenja, da so odstranili strupenega sovražnika Jugoslovnanov, je zagrebška akademska mladina proslavila s posebno svečanostjo, pri kateri se je

govorilo o življenju in delovanju atentatorjev. Pri tej priliki bodi omenjeno, da so se za Franca Ferdinanda posebno navduševali naši klerikalci in njihovi hrvatski zavezniki frankovci, navzlic temu, da je Franc Ferdinand — kot vsak Habsburčan — vse Jugoslovane iz dna srca sovražil. Ampak bil je klerikalen od glave do pete in to je bilo našim klerikalcem glavno!

n. Kdo bega naše ljudstvo? Po ljutomerskem in gornjeradgorskem okraju se klatijo razni krivonosni prekmurški kupčevalci s kožami, kakor neki Heimer Herman iz Murske Sobote in drugi njega vredni soplemenjaki, ki porabljajo te kupčije tudi v to, da begajo in hujskajo naše ljudstvo proti naši državi, zlasti Srbi so jim trn v peti. Širili so in širijo med ljudstvom lažnive vesti o „uspelem“ madžarskem vpada v naše Prekmurje in da Prekmurje zopet pripade Madžarski, Jugoslaviji pa so dnevi šteti itd. Opozarjamo oblast na te židove — madžarone, katerim bi bilo treba zabraniti prehod v Prlekijo. Kar pokupijo kož, spravljajo jih v deželo svojih bivših pokroviteljev — na Madžarsko. Najbolje bi sploh bilo, da se jih z dihurjevimi kožami vred požene v „órszag“, kamor jih toliko vleče srce.

n. Društvo svetega Save je bilo ustanovljeno leta 1886 v Beogradu in si je dalo ime po velikem srbskem širitelju prosvete, Sv. Savi, z namenom, razširjati prosveto in negovati narodno čustvovanje in vrline. Pečalo se je po večini z delom v označeni smeri v neosvobojenih krajih in ker še vedno ni ujedinjen in svoboden ves naš narod, bo društvo s svojim delovanjem nadaljevalo. Ono ni versko enostransko, temveč se drži gesla „brat je mio, koje vere bio“.

n. Jugoslovani v boljševiškem ujetništvu. Carigradska brezžična postaja ruske brzozjavne agencije je ulovila boljševiške brezžične brzozjave, iz katerih se vidi, da je padlo v Sibiriji v boljševiško ujetništvo okoli 10.000 Jugoslovnanov, katerih usoda je negotova. Ta vest bi utegnila biti resnična, ker v Sibiriji je bilo res okoli 10.000 jugoslovanskih vojakov in ravno v Sibiriji so boljševiki zelo napredovali.

n. Demobilizacija prvega poziva. Pri nas ljudje niso hoteli prihajati niti na šesttedenske orožne vaje, na Srbskem je pa še sedaj mobiliziran ves prvi poziv, t. j. vojaki do tridesetega leta in Srbi to mirno prenašajo in nič ne godrnjajo, četudi so pod orožjem že od leta 1912, takorekoč brez prestanka! Se bomo morali pač od Srbov učiti, kaj se to pravi služiti domovini. — Sedaj šele bo demobiliziran tudi prvi poziv in v vojašnicah ostanejo samo oni mladeniči, ki služijo svoj določeni aktivni rok.

n. Karadjordjev zvon v Šabcu. Po sijajni zmagi na Mišaru je Karadjordje, ded našega kralja, podaril cerkvi v Šabcu zelo lep, blagovreden zvon z napisom: „Gorgije Petrović, vrhovni komandant Srbije prilaze ovo zvono crkvi u Šabcu 1808. godine.“ Turki so leta 1809. osvojili zopet Šabac in med drugim vzeli tudi ta zvon, ki je prišel v zasebne roke nekoga sarajevskega bega, v katerega hiši se je ohranil pri njegovih potomcih do današnjega dneva in sedaj se je zopet vrnil na svoje mesto v Šabac, kjer niti enega zvona ni bilo, ker so vse odn sli Avstrijci, da so delali topove iz njih. Karadjordjev zvon je sedaj edini v Šabcu, kjer so Madžarji za časa vojne posebno besneli, razbijali, ropali, kradli in ubijali. Karadjordje, ded sedanjega našega kralja, je bil kmet in je dvignil ustajo kmetskega srbskega ljudstva proti Turkom leta 1804: in njegovim pomočniki so bili tudi sami kmetje, ker izobražencev takrat sploh še ni bilo na Srbskem. Ta junaški ded sedanjega našega kralja je ustvaril s svojim uporom temelje srbski in sploh jugoslovanski svobodi.

n. Oglje za kovače. Ker so se čule pritožbe, da primanjkuje domačim kovačem po deželi oglja za njihov obrat, kar se občuti posebno pri nujnih popravah kmetijskega orodja, obrnilo se je poverjeništvu za kmetijstvo na merodajne faktorje in dobilo sedaj odgovor od državnega nadzorstva veleposestva kneza Auersperga, da je dal zaloge oglja in eventualno tudi del nove produkcije na razpolago domačim kovačem. Radi naročil naj se obračajo domači kovači na Slovensko kmetijsko družbo (potom podružnic), na družbo „Ekonom“, na Gospodarsko zvezo v Ljubljani ali na Zadržno zvezo v Celju, ki bodo posredovale dobavo.

n. Invalidi-dobrovoljci pozor! Da bi moglo društvo jugoslovanskih dobrovoljcev za Slovenijo voditi točno evidenco invalidov-dobrovoljcev ter ugoditi njihovim željam in zahtevam, po-

seбно glede služb, naj se vsi invalidi - dobrovoljci ustno zglase vsak torek od 4. do 6. ure popoldne v društveni sobi, Kolodvorska ulica št. 3 (gostilna pri Mikužu).

n. Zatrmo spomine na nekdanje dni! Očistimo svoj jezik onih groznih peg, ki so nam jih tujci vrinili v našo milo slovensko. Ne sramujmo se svojega krasnega jezika, prelepih izrazov. Vsaj svojih otrok ne hujskajmo, češ, da se po gosposki spakujejo, če jih priuče v šoli lepe, prave slovensčine. Ni li smešno, če na roko natakneš „rokavico“, na noge pa „štumfe“, mesto nogavic. Čevlje naj ti dela čevljar, ne „šuštar“, ne oblači se v „gvant“, in „obleko“ naj ti kroji krojač, ne „žnidar“. Zakaj bi moral mize izdelovati „tišlar“ mesto mizarja? Kako porogljivo se Nemeč smehlja „dinstmanu“, ki v „forštatu na ganku tepihe klofa“, in kako ponosno opazuje zavedni rojak svojega sinčka, ki po „stopnicah“ (štenge) „teče“ (laufa) v prvo „nadstropje“ (štuk), kjer „postrežček na hodniku iztrkava in izprašuje preproge“. — Koliko novih spakedrank nam je zapustila zadnja vojna! Kar žalosten moraš biti ob „fest“ fantu, ki zbirštna (okrača) svojo „pluzno“, „aufštajga na ferda, pa rajta“ čez „šicengrabne“ k svoji ljubi v vas, ki mu je v „prifu“ pisala, da naj pride. Slovenski izrazi niso gosposki, ne, pravo narodno blago je to. Privadimo se zato le domače, pristne materinščine! Veliko zaslug si pridobiš, če kogarkoli privadiš vsaj deset pravih izrazov. Jaz sam pa bom vesel, če oni, ki so dali povoda tem vrsticam, ne bodo več nosili na Grintavec svojih „rukzakov“, in da si omislijo toplih „zapestnjakov“ mesto „štickov“, v flašah“ pa naj prineso s seboj pristne kapljice, ki se tudi v „steklenicah“ prav nič ne izpridi. In ko se bodo poboljšali, jim pokažem pečine, kjer rasstejo najlepše „pečnice“ prav ondi, kjer so se doslej šopirili „edelvajsi“.

J. L. v. C.

n. Izpred sodišča. Pred ljubljanskim deželnim sodiščem se je imela zagovarjati zaradi tatvine neka služkinja. Prijazno je pozdravila sodnike z „dober dan“ in ravno tako prijazen odgovor „bog daj“ je dobila od predsednika, tako, da je bil začetek čisto prijazen, lepo domač. Ampak tatvina je tatvina in ker je služkinja okradla svojo gospodinjo za več perila, je dobila šest tednov strogega zapora.

n. Italijanstvo tržaške škofije. Pred kratkim je bilo ustoličenje italijanskega škofa Bartolomassija v Trstu za združno tržaško-kopersko škofijo. Iz shematizma te škofije iz leta 1918. je poznati: Združeni tržaško-koperski škofiji imata 16 dekanatov; od teh je 11 popolnoma jugoslovanskih in le 5 mešanih jugoslovansko-italijanskih. Čisto italijanskega dekana vobče ni. V obeh škofijah je okroglo 258.000 Jugoslovancev in 137.000 Italijanov, t. j. dve tretjini Jugoslovancev in ena tretjina Italijanov. Ti dve škofiji nista bili nikdar italijanski, ampak mešani. Zlasti v tržaški škofiji je bilo po 2/3, 1/4 in tudi 1/8 jugoslovanskih, kakor je imela škofija pač večji ali manjši obseg. Edino sedež škofije je bil italijanski; bolje rečeno, tudi v sedežu škofije, posel no v Trstu je bilo prebivalstvo že iz starih časov vedno mešano.

n. Avstrijski državni kancler dr. Renner pride menda koncem meseca v Jugoslavijo, da se pogaja z našo vlado o različnih vprašanjih, ki zanimajo našo državo in Avstrijo. Ker je Beograd precej oddaljen, se bo vršil sestanek najbrže v Ljubljani, ali v Zagrebu, in sicer pride z naše strani ministrski predsednik g. Lj. Davidovič in najbrže še kak član vlade.

n. Kako stradajo na Dunaju. Dunajčan, ki ima tam veliko trdiko za barve in kemične izdelke, piše v pismu, ki je datirano z dne 7. januarja 1920, svojemu sorodniku v Jugoslaviji: „Veseli me, da se Ti dobro godi, čeravno sam ne veš, kako Ti je dobro. Tukaj se smatra vsakega presrečnim, kateri more oditi čez našo mejo. Naši rojaki zapuščajo potapljačoč se ladjo (stradajoči Dunaj), med tem ko na drugi strani silijo v mesto Židje, ki z lepimi besedami in obljubami izzemajo prebivalstvu zadnjo kapljico krvi. Dan za dnem je položaj obupnejši, vedno hujši postaja boj za vsakdanji kruh. Moja obitelj je po celi dan po vsem Dunaju raztresena, da išče živil. Brez nakaznic se dobi še edinole morda črnilo za čevlje in gorčica (ženi). Ob živilih iz rajoniranja se pa v vobče ne da živeti. Cene so seveda temu primerne: Obleka stane 3500 K, eno jajce 11 do 13 K itd. Po vsem tem lahko rečeš, da živiš res v raju tam v Jugoslaviji. Zato pa Ti svetujem, da ne sili proč, ker še le pozneje uvidi človek, kako mu je bilo dobro, pa je še nezadovoljen godrnjal! — Če imaš priliko in Ti ne bi delalo sitnosti, obišči nas, kar nas bo zelo veselilo, posebno pa če dobiš izvoznico, preskrbi nam kaj živil (masti, slanine in enakih) — sprejeli Te bomo z odprtimi rokami!“ — tem oni stotisoči ubogih in brezposelnih, ki žive Tako se godi ljudem, ki imajo denar, kaj pa popo dunajskih rovih in kanalih? Ni čudo, da umirajo gladi na cesti.

n. Italijani v Dalmaciji besnijo od jeze, ker je naša vlada tako odločno odgovorila na ultimatum iz Pariza. Ke so italijani rekvirirali vse dalmatinske parnike, ki morajo voziti pod italijansko zastavo, so ustavili ves parobrodarski promet med onimi pristanišči, ki jih niso zasedli. V Split je priplula italijanska torpedovka in tako so sedaj v splitskem kristanišču štiri italijanske vojne ladje. V Šibeniku pa pričakuje poset reskega pustolovca d'Annunzija in tamošnji italijanaši hočejo pri tej priliki demonstrirati proti Jugoslaviji. Bomo že naučili tudi Lahe primerne vedenja, kakor smo tudi druge že; božji mlini meljejo počasi, ali sigurno.

n. Rimski papež ni naš prijatelj, ker je pač v prvi vrsti Italijan. Zato dolgo ni hotel priznati naše države — po vzgledu italijanske vlade pač — in šele ko so nas razum Italije že vse države priznale, je prišel tudi on in „milostno“ priznal našo svobodo in neodvisnost, ker na to vendar ni hotel čakati, da bi nas celo Italija prej priznala kot on. Iz Trsta je izgnal slovenskega

škofa dr. Karlina in poslal nekega Laha, četudi je tržaško-koperska škofija po ogromni večini vernikov jugoslovanska, da bi nam na ta način pokazal svojo „naklonjenost“ in očetovsko „ljubezen“. Lep „božji namestnik“ je to! Ampak naše duhovništvo v tržaško-koperski škofiji je res pogumno in odločno narodno. Poslalo je novemu škofu, Italijanu, spomenico, ki si je gotovo ne zatakne na klobuk niti on, niti rimski papež, ki ga je poslal v Trst. Vsa čast odločnim narodnim duhovnikom tržaško-koperske škofije!

n. D'Anunzio prijatelj Nemcev. „Gliha vkup štriha“, pravi naš pregovor in ker reški pustolovec d'Anunzio ni nič boljši od najslabših Nemcev, je čisto naravno, da je tudi prijatelj Nemcev. Sedaj je potom nekega nemškega časnikarskega poročevalca izročil nemškemu narodu, ki mu je zelo simpatičen, pristrčne pozdrave. Samo da je d'Anunzio tako slaba firma, da se njegovega prijateljstva niti Nemci ne bodo razveselili, četudi so tako osamljeni, da nikjer nobenih prijateljev nimajo.

n. Usoda admirala Kolčaka. Poroča se, da je admiral Kolčak ušel iz boljševiškega ujetništva, ampak potrjena še ni ta vest. Kakor je znano, so boljševiki Kolčaka zajeli pri svojem prodiranju v Sibiriji, ko so Kolčakovo armado skoraj popolnoma uničili. Pisalo se je celo, da so Kolčaka izročili boljševikom Čehoslovaki, kar pa je zelo neverjetno, ker bi bilo to zelo, zelo čudno. Nam Kolčak, ki predstavlja stari režim v Rusiji, ni simpatičen, in Čehoslovakom gotovo tudi ni bil, zato so v zadnjih bojih tudi ostali nevtralni, ampak tega vseeno ne moremo verjeti, da bi ga Čehoslovaki enostavno izročili boljševikom, da mu oderejo kožo s telesa, kar boljševiki še vedno radi delajo. Predaleč smo od Sibirije in težko je kontrolirati vesti, ki prihajajo od tam.

n. Signali s planetov? Marconi je izjavil uredniku londonske „Daily Mail“, da sprejemajo brezžične postaje večkrat signale, za katere se do sedaj ni moglo dognati, odkod prihajajo. Zapaža se, da se večkrat ponavljajo signali, podobni brzojavni abecedi. Marconi je dostavil, da se ta stvar znanstveno preiskuje in da ni izključeno, da so to signali z drugih planetov, morda pa tudi signali, ki so v zvezi s fenomenom solca. Le počakajmo še malo, pa bomo mogli pošiljati brezžične brzojave naravnost na Mars!

Razširjajte Domovino!

Tiskovna zadruga v Ljubljani

priporoča sledeče knjige in časopise:

- Dostojevskij: Besi. Roman v dveh knjigah. Broš. 30 K, vez. 40 K, poština 1.40 K.
- Goncourt Dekle Eliza. Roman. Broš. 8.50 K, vez. 11 K, pošt. 70 v.
- Jos. Jurdič, Zbrani spisi. I. zv. Uredil dr. Prijatelj. Broš. 15 K, poština 1.20 K.
- Stritarjeva Antologija. Uredil dr. Prijatelj. Broš. 16 K, vez. 20 K, pošt. 1.20 K.
- Čvetko Golar: Rožni grm. Broš. 6 K, vez. 9 K, pošt. 70 v.
- Fran Milčinski: Tolevaj Mataj. Pravljičica. Vez. 10 K, pošt. 1 K.
- A. Sič: O slov. narodnih nošah. K 3.50, pošt. 50 v.
- A. Melik: Zgodovina Srbov, Hrvatov in Slovencev. I. del K 12, pošt. 80 v.
- Dr. Al. Zalokar: O ljudskem zdravju. Broš. 4 K, p. 70 v.
- Dr. B. Derž: Dojenček, njega neovnanje in prehrana. Broš. 4 K, pošt. 70 v.
- Dr. J. Demšar: Spolne bolezni. Broš. 6 K, pošt. 70 v.
- Ljubljanski Zvon. Izhaja vsak mesec in prinaša povesti, pesmi in razne članke. Celoletna naročnina znaša 70 K.

Knjige in Ljub. Zvon se naročajo pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Sodna ulica 6.

Primešaj „MASTIN“ krmi.

Če živina krmo lažje in do zadnjega probavi in popolnoma izkoristi, da se na koncu nič ne izgubi, če se dvigne slast do žretnja, potem se pospešuje redilnost, valed tega težka živina, mast, meso, jajca, mleko. To se doseže, ako primešamo krmi enkrat na teden pest praška Mastin. Ob pomanjkanju krme, ko se uporabljajo nadomestna sredstva za krmila, pa se primeša dvakrat na teden. Prašek Mastin je dobil najvišje kolajne na razstavah v Londonu, v Parizu, v Rimu in na Dunaju. Tisoci gospodarjev hvalijo Mastin, ko ga enkrat poizkusijo, ga ponovno rabijo. 5 zavojev praška Mastin zadostuje za 6 mesecev za enega prašiča ali vola. Glasom oblastvenega dovoljenja sme Mastin prodajati vsak trgovec in konsumna društva. Ako se pri vas v lekarnah in trgovinah ne dobi, potem naj se naroči po poštni dopisnici v izdelovalnici Mastina, to je

lekarnar Trnkóczy v Ljubljani

5 zavojev (paketov) Mastina za 20.50 K poštine prosto na dom. Od tam se pošlje Mastin s prvo pošto na vse kraje sveta.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA V LJUBLJANI

Stritarjeva ulica št. 2.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sara evu, Gorici, Celju in Mariboru.

Delniška glavnica z rezervni zakladi okrog **28,000.000 kron.**

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti ugodnemu obrestovanju.

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, valut in dovoljuje vsakovrstne kredite.

Delniška glavnica: **K 30,000.000**

Jadranska banka :: Podružnica Ljubljana

Rezerve: okrog **K 10,000.000**

Centrala: Trst. Podružnice: Beograd, Dubrovnik, Dunaj, Kotor, Maribor, Metkovič, Opatija, Split, Sarajevo, Šibenik, Zader, Ekspozitura Kranj.

Sprejema: Vloge na knjižice. Vloge na tekoči in žiro-račun proti najugodnejšemu obrestovanju. — Rentni davek plača banka iz svojega.

Kupuje in prodaja: Devize, valute, vrednostne papirje itd.

Eskontira: Menice, devize, vrednostne papirje itd. Izdaja: Čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in domača mesta.

Daje predujme: na vrednostne papirje in na blago, ležere v javnih skladiščih. Daje trgovaške kredite pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema: Borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje.

Brzojavni naslov: **Jadranska.**

Telefon št. 257.